

DECIZIE

de inadmisibilitate a sesizării nr.213g/2019 privind excepția
de neconstituționalitate a unor prevederi din
articolul 328 din Codul penal

nr. 146 din 19.12.2019

Monitorul Oficial nr.36-43/28 din 07.02.2020

* * *

Curtea Constituțională, judecând în componența:
dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*
dlui Eduard ABABEI,
dnei Domnica MANOLE,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *asistent judiciar*,
Având în vedere sesizarea înregistrată pe 3 decembrie 2019,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 19 decembrie 2019 în camera de consiliu,
Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 328 alin.(3) lit.b) din [Codul penal](#), ridicată de dl Ludvig Cazacu, parte în dosarul nr.1-42/2018, pendinte la Judecătoria Cimișlia, sediul Leova.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost transmisă la Curtea Constituțională de dna judecător Silvia Gurițanu, de la Judecătoria Cimișlia, sediul Leova, în baza articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din [Constituție](#).

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, se află cauza penală de învinuire a dlui Ludvig Cazacu pentru comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 328 alin.(3) lit.b) [*Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, săvârșite de o persoană cu funcție de demnitate publică*] din [Codul penal](#).

4. În cadrul ședinței de judecată, dl Ludvig Cazacu, inculpat în dosarul nr.1-42/2018, pendinte la Judecătoria Cimișlia, sediul Leova, a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor articolului 328 alin.(3) lit.b) din [Codul penal](#).

5. Prin încheierea din 25 noiembrie 2019, instanța de judecată a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

7. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin [Legea nr.985 din 18 aprilie 2002](#), sunt următoarele:

Articolul 123

Persoana cu funcție de răspundere, persoana publică și persoana cu funcție de demnitate publică

„[...]”

(3) Prin persoană cu funcție de demnitate publică se înțelege: persoana al cărei mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova sau care este investită în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern, altă persoană cu funcție de demnitate publică stabilită prin lege, persoana căreia persoana cu funcție de demnitate publică i-a delegat împuternicirile sale.

[...]”

[Articolul 123 alin.(3) modificat prin [Legea nr.152 din 01.07.2016](#), în vigoare 01.08.2016]

Articolul 328

Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu

„(1) Săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

[...]

(2) Aceleași acțiuni însoțite:

b) de aplicarea armei

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

b) săvârșite de o persoană cu funcție de demnitate publică;

se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.

[...]”

8. Prevederile relevante ale [Legii nr.152 din 1 iulie 2016](#) pentru modificarea și completarea unor acte legislative sunt următoarele:

„[...]”

Art.XIV. – La articolul 123 alineatul (3) din [Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002](#) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72–74, art.195), cu modificările ulterioare, cuvintele “în condițiile legii” se substituie cu cuvintele “altă persoană cu funcție de demnitate publică stabilită prin lege.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate sunt contrare articolului 22 din Constituție, care se referă la neretroactivitatea legii.

10. Autorul excepției consideră că, pentru faptele comise în anul 2015 legate de activitatea de primar, nu poate fi tras la răspundere penală în baza articolului 328 alin.(3) lit.b) din [Codul penal](#), deși el exercita o funcție de demnitate publică, deoarece, în sensul legii penale, primarul a devenit persoană cu funcție de demnitate publică și, respectiv, subiect al acestei infracțiuni numai după ce în articolul 123

alin.(3) din [Codul penal](#) au fost operate modificări prin [Legea nr.152 din 1 iulie 2016](#).

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#), controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului penal, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Ludvig Cazacu, parte în dosarul nr.1-42/2018, pendinte la Judecătoria Cimișlia, sediul Leova. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#).

14. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile articolului 328 alin.(3) lit.b) din [Codul penal](#), care reglementează infracțiunea de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, săvârșită de o persoană cu funcție de demnitate publică.

15. Cu referire la pretinsa încălcare a principiului neretroactivității legii, Curtea menționează că, potrivit articolului 22 din [Constituție](#), nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos. Acest principiu derivă din cel al legalității, care reprezintă o caracteristică a statului de drept ([HCC nr.6 din 16 aprilie 2015](#), §78).

16. Analizând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că de fapt autorul ridică o problemă de aplicare a legii penale, menționând că pentru acțiunile săvârșite în anul 2015, legate de activitatea sa de primar, nu poate fi condamnat potrivit prevederilor articolului 328 alin.(3) lit.b) din [Codul penal](#) (*Codul penal în redacția [Legii nr.152 din 1 iulie 2016](#)*).

17. Curtea observă că pentru determinarea subiectului infracțiunii prevăzute de articolul 328 alin.(3) lit.b) din [Codul penal](#) se aplică dispozițiile articolului 123 din [Codul penal](#), care la alineatul (3) prevede persoanele care se încadrează în categoria de „persoană cu funcție de demnitate publică”.

18. Ca urmare a modificărilor operate în [Codul penal](#) prin Legea nr.152 din 1 iulie 2016, articolul 123 alin.(3) stipulează că calitatea de persoană cu funcție de demnitate publică o deține, *i.e.*, și „altă persoană cu funcție de demnitate publică, stabilită prin lege”. Această amendare legislativă a avut ca efect lărgirea cercului de persoane atribuite la categoria de „persoană cu funcție de demnitate publică” în sensul legii penale, cu impact asupra încadrării juridice a acțiunilor prevăzute la articolul 328 alin.(3) lit.b) din [Codul penal](#). De altfel, până la intrarea în vigoare a Legii nr.152 din 1 iulie 2016, printre persoanele cu funcție de demnitate publică, pasibile de răspundere în baza articolului 328 alin.(3) lit.b) din [Codul penal](#), nu se numărau „alte persoane cu funcție de demnitate publică, stabilite prin lege”, concretizate în Anexa la [Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică nr.199 din 16 iulie 2010](#).

19. Mai mult, Curtea relevă că prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.7 din 15 mai 2017 au fost soluționate chestiunile cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru abuzul de putere sau abuzul de serviciu, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, inclusiv s-a stabilit raportul de parte-întreg între noțiunile de „persoană publică” și „persoană cu funcție de demnitate publică”.

20. În acest context, Curtea menționează că încadrarea juridică a faptei penale, identificarea normei aplicabile cazului și stabilirea pedepsei penale țin de competența instanței de judecată. De asemenea, Curtea menționează că instanțele de judecată efectuează încadrarea juridică a faptei în funcție de condițiile concrete ale speței deduse judecării.

21. Așadar, Curtea nu este îndreptățită să examineze prin prisma Constituției dacă o instanță de judecată a dat o încadrare juridică corectă faptelor comise de către inculpați.

22. Prin urmare, deoarece autorul excepției de neconstituționalitate ridică o problemă de interpretare și aplicabilitate a prevederilor legale contestate, Curtea reiterează că interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale la situații concrete excede sferei controlului de constituționalitate și reprezintă o competență a instanțelor judecătorești (a se vedea [DCC nr.135 din 15 noiembrie 2018](#), §23; [DCC nr.48 din 5 aprilie 2019](#), §15; [DCC nr.91 din 19 septembrie 2019](#), §19; [DCC nr.130 din 2 decembrie](#)

[2019](#), §22; [DCC nr.131 din 5 decembrie 2019](#), §32).

23. În cauza respectivă, deși autorul excepției invocă prevederile articolului 22 din [Constituție](#), în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea, Curtea nu poate identifica în mod rezonabil nicio critică de neconstituționalitate.

24. De altfel, prin [Decizia nr.98 din 19 decembrie 2016](#), §22, Curtea Constituțională a statuat că orice excepție de neconstituționalitate trebuie să aibă o anumită structură inerentă și intrinsecă, ce va cuprinde trei elemente, și anume textul contestat din punctul de vedere al constituționalității, textul de referință pretins încălcat, precum și motivarea de către autorul excepției a relației de contrarietate existente între cele două texte, cu alte cuvinte, motivarea neconstituționalității textului criticat.

25. În acest context, Curtea reține că simpla enumerare a unor dispoziții constituționale nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate. Dacă ar proceda la examinarea excepției de neconstituționalitate motivate într-o asemenea manieră, instanța de control constituțional s-ar substitui autorului acesteia în formularea unor critici de neconstituționalitate, ceea ce ar echivala cu un control efectuat din oficiu, inadmisibil însă în condițiile în care, prin prisma articolului 24 alin.(2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele, să expună normele legale și argumentele care justifică faptul că prevederea contestată contravine Constituției, precum și legătura causală directă între norma contestată și argumentele invocate (a se vedea, *mutatis mutandis*, [HCC nr.4 din 7 februarie 2017](#), §46; [DCC nr.126 din 15 decembrie 2017](#), §27, [DCC nr.7 din 5 ianuarie 2018](#), §24; [DCC nr.130 din 2 decembrie 2019](#), §23; [DCC nr.145 din 16 decembrie 2019](#)).

26. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și a articolelor 61 alin.(3) și 64 din [Codul jurisdicției constituționale](#), Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Se declară inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 328 alin.(3) lit.b) din [Codul penal](#), ridicată de dl Ludvig Cazacu, parte în dosarul nr.1-42/2018, pendinte la Judecătoria Cimișlia, sediul Leova.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ

Liuba ȘOVA

Nr.146. Chișinău, 19 decembrie 2019.